

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

DUMITRU MUNTEANU – O VIAȚĂ DEDICATĂ UNUI VIS

"Simțeam nevoia înființării unei astfel de instituții încă din anii 1968-'70, ani din care am început să scriu și să frecventez Cenaclul "George Coșbuc" de la Casa județeană a Sindicatelor din Bistrița. Bineînțeles că "Editura..." era pe atunci doar un vis îndepărtat, al unui tânăr în mintea căruia cărțile și lumea lor, ocupau locul cel mai însemnat... Gândul acesta, să-i spunem un început de speranță, a crescut mereu în mintea mea, mai ales în urma discuțiilor cu prietenii mei din Telciu, poeții: Luca Onul, George Simion, George Roș, cărora ideea aceasta li se părea irealizabilă.

După Decembrie 1989, totul a devenit posibil. Spre sfârșitul lui februarie 1990, visul meu a început să se contureze precis -deja aveam o oarecare experiență literară și chiar un pic de notorietate, după debutul în "România literară" și cel în volum la Editura "Cartea Românească". Mă gândeam deja la o Editură care să aibă de toate: tipografie proprie, chiar și o revistă literară...

Așa că, împreună cu prozatorul și publicistul Ion Moise, am luat drumul Bucureștiului, am obținut avizele și la un moment dat, aveam în brațe un Certificat de înmatriculare a Editurii, un facturier și un chitanțier. Iar în suflet și-n minte o mândrie fără granițe...

La vremea aceea, umblam cu "Editura..." în... geantă, din Telciu în Bistrița, vânzând... ISBN-uri câte unui autor care își tipărea cartea la una dintre cele trei tipografii bistrițene: cea fostă județeană, cea a soților Pădureanu, care aveau o mașină de tipărit veche, un Haidelberg, iar a treia, a d-lui Roșca, fost tipograf, dotată cu un șapirograf... adică un gen de aparat de multiplicat texte format dintr-un cilindru acoperit cu o pastă specială, pe care se imprimă, prin apăsare, textul sau figura care trebuiau să fie reproduse...

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

În acel timp, preocuparea mea principală era să fac rost de o tipografie (mașină de tipărit și ghilotină dar și de un aparat de expunere a plăcilor tipografice). Iar scopul... a fost dorința mea de a-mi vedea cărțile -care așteptau de un șir lung de ani, după ce aproape renunțasem să mai sper, în urma a două experiențe nefericite - tipărite. Dar mai doream și să avem, noi, scriitorii din județul nostru, cei care nu aveam pile, bani și relații și nici timpul și banii suficienți să le facem... o editură unde să nu fim priviți de sus și tratați ca niște provinciali, să ne fie apreciate manuscrisele și nu portmoneele. O Editură care să-i ajute pe scriitori și nu să-i respingă, așa cum zeci de ani au procedat cu mulți dintre noi..." (fragment din "Literatura, dragoste de o viață" – Ed. George Coșbuc – 2020)

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

Dumitru Munteanu - o viață de scriitor

-Victor Știr-

Prozator, poet, eseist, istoric și publicist literar, Dumitru Munteanu s-a născut la 25 octombrie 1948, în Telciu, Bistrița-Năsăud 2021, fiind din nobila stirpe a îndârjiților grăniceri, iubitori de cultură. Tatăl scriitorului a condus mai multe decenii fanfara din localitate.

A scris de la vârsta de 17 ani, fiind consătean și prieten cu poeții năsăudeni Luca Onul și George Roș.

Între anii 1968-1970 Dumitru Munteanu a scris romanul istoric, "Corăbiile generalului Fuscus", publicat în 1995 la editura proprie "George Coșbuc", sub titlu "Adevărata putere", iar în anul 1995, i-a apărut proza "Întemeietorii".

Din 1968 a lucrat în învățământ, iar după terminarea Institutului Pedagogic a fost încorporat pentru satisfacerea stagiului militar, în Cluj-Napoca.

Debutul literar s-a petrecut în anul 1980, cu povestirea "Scaunul", în revista "România literară", cu o prezentare a directorul revistei, criticul literar George Ivașcu.

După apariția acestei povestiri, autorului i s-a interzis, timp de 4 ani, frecventarea cnaclului "George Coșbuc" din care făcea parte, și a fost sancționat de autoritățile școlare, obligat să părăsească, împreună cu familia, localitatea unde funcționa, fiind urmărit de organele de represiune comuniste până în 1989 și mutat, în toată această perioadă, de la o școală la alta.

Debutul editorial s-a produs în volumul Debut '86, la Editura Cartea Românească, în urma obținerii Premiului pentru debut al editurii, cu o prezentare de criticului, prof. univ. dr. Ion Dodu Bălan și postfață de Mircea Ciobanu.

Director-fondator al Editurii George Coșbuc Bistrița, a ctitorit următoarele publicații: Revista-magazin "Viața Azi" 1997; revista literară

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

"Litera Nordului" 2003 sub egida Uniunii Scriitorilor din România; revista **"Săptămâna politică"**.

Este prezent în volumele colective: *Suverana clipă*, 1980, Bistrița; *Spații posibile*, Bistrița, 1982; *30-Cenaclul literar George Coșbuc*, Editura Aletheia, Bistrița, 1991; *Scriitorii Cetății*, antologie, Editura George Coșbuc, 2004; *Scriitori Bistrițeni*, 2007, Editura George Coșbuc; *Pretexte-Dicționar-almanah al Societății Scriitorilor din Bistrița-Năsăud*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2009; *Solidaritate și toleranță*, antologie, Editura Răsunetul, 2009; *Al nouălea cer*, Antologia Grupării de scriitori Litera Nordului; *Piața aurarilor, poeți sibieni*, antologie de poezie, întocmită de Ioan Radu Văcărescu, 2019; *Antologie de cultură și artă Solteris*, Editura Ex Ponto, 2010, *Conexiuni*, antologie de proză, Editura Karuna, 2010; *Antologia prozei scurte Transilvane actuale*, Ovidiu Pecican.

Opera:

"George Coșbuc, Poezii uitate", antologie, 1991, (apariția cu nr. 1 a Editurii George Coșbuc); *"Teatrul din munți"*, eseu, 1995, Ed. George Coșbuc; *"Anotimpul viperelor"*, roman, 1996, Ed. George Coșbuc; *"Întemeietorii"*, roman, 1998, Ed. George Coșbuc; *"Evanghelia iubirii"*, antologie de poezie creștină, Ed. George Coșbuc, 1999; *"Cântările Bisericii"*, antologie de poezie creștină, Ed. George Coșbuc, 1999; *"Adevărata putere"*, roman, 2000, Ed. George Coșbuc; *"Fratele meu Cain"*, proză scurtă, 2003, Ed. George Coșbuc; *"Ultimul înger"*, roman, 2003, Ed. George Coșbuc; *"Social-democrației transilvăneni și problema națională"*, eseu, 2004, Ed. George Coșbuc; *"Dureri ascunse"*, proză scurtă, 2004, Ed. George Coșbuc; *"Clipe furate timpului"*, publicistică, 2006, Ed. George Coșbuc; *"În umbra puterii"*, proză scurtă, 2005, Ed. George Coșbuc; *"Acel fel de dragoste"*, proză scurtă, 2007, Ed. Ardealul; *"Stele ucise"*, roman, 2007, Ed. George Coșbuc; *"Istoria credinței penticostale"*, vol. I – *Încercările*, Ed. George Coșbuc, 2008; *"Galaxia luminii-Telciul literar și artistic"*, istorie literară, Editura George Coșbuc, 2008; *"George Coșbuc-Dincolo de cuvinte"*, vol.1 *"Anii de ucenicie"*, 2008; George Coșbuc- *"Dincolo de cuvinte"*, volumul 2, *"Junețea poetică"*, (integrala poeziei de tinerețe coșbuciană), Bistrița, Editura George Coșbuc, 2009; *"Pretexte literare"*, Editura George Coșbuc, 2009; *"Al nouă-lea cer"*, Antologie a Grupării de scriitori *"Litera Nordului"*, Ed. George Coșbuc, 2009; *"Dincolo de iubire"*, versuri, Ed. George Coșbuc, 2009; *"Istoria credinței penticostale"*, volumul II, *"Mai strălucitor ca soarele"*, eseu, Ed. George Coșbuc, 2009; *"Scriitori români la frontiera*

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

Mileniului III", "Dicționar critic", Ed. George Coșbuc, 2009; "Peregrin între lumi", "Jurnal de călătorie", Editura George Coșbuc, Bistrița, 2011; George Coșbuc- "Dincolo de cuvinte", vol. III, "Academicianul", 2009; "Miros de trandafiri sălbatici", proză, Editura TipoMoldova, Iași, 2013; "Săraca Românie", proză, Editura TipoMoldova, 2013; "Comuna Șant, repere monografice interbelice", Editura George Coșbuc, Bistrița, 2014; "Ard Pădurile" sau Bătălia pentru resurse", proză, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2014; "Teatrul Nescris" "Constantin Iugan", vol. I+II, Editura George Coșbuc, Bistrița, 2014; "Ghidul Gospodăriei țărănești din zona montană", Editura George Coșbuc, Bistrița, 2015; "Scrisorile unui anonim", Ed. George Coșbuc, 2015; "Să facem cooperative!", Editura George Coșbuc, Bistrița, 2016; "Revoluțiile" șanțenilor-luptele lor pentru recuperarea pădurilor grănicerești", Ed. George Coșbuc, 2017; "Visuri albe", roman, Ed. George Coșbuc, 2017; "Pași spre lumina", "Portrete și eseuri", Editura George Coșbuc, 2017; "Muntele", eseuri, Editura George Coșbuc, 2017; Istoria învățământului în comuna Șant, Editura George Coșbuc, 2017; "Păstoritul alpin în ținutul grăniceresc năsăudean", și multe altele, cele mai recente fiind "Literatura- dragoste de-o viață"-2 volume, "Un scriitor în politică", "Poarta de aur a Transilvaniei"- 3 volume.

Este prezent în următoarele dicționare și volume de critică:

Tit Liviu Pop, Ex libris, Scriitori contemporani, 2004; Teodor Tanco, Dicționarul literar Bistrița-Năsăud, 1992, Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca; Chenare umane care nu se uită, Vasile Jimboreanu, Editura George Coșbuc, 2003; Dicționarul presei Bistrița-Năsăud, Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca; R.M.V. Jimboreanu, Chenare umane care nu se uită, Editura George Coșbuc, 2004; Rădăcini împrumutate, Menuț Maximinian, Editura Karuna, 2009; Pe bază de lectură, Recenzii, comentarii, prezentări, Elena M. Câmpian, Editura Nico, 2010; Vremea sintagmelor, Menuț Maximinian, Editura Karuna, 2010; Stop reportofon!, Menuț Maximinian, Editura Karuna, 2011; Dicționarul scriitorilor români contemporani, Editura TipoMoldova, 2016. **Dintre premiile și diplomele care i s-au acordat de-a lungul anilor amintim:**

Premiul I la Concursul național de literatură, pentru nuvela Poate muntele, București 1983; Premiul II la Concursul de proză Afirmarea, Satu Mare, 1984; Premiul „Liviu Rebreanu”, la Saloanele Rebreanu, pentru romanul Întemeietorii; Premiul de debut al Editurii Cartea Românească pentru nuvela „Poate muntele”, 1986; Premiul pentru romanul Adevărata putere la Festivalul Național George Coșbuc, 2003; Diploma de merit a Societății literare "George Coșbuc", pentru volumul

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

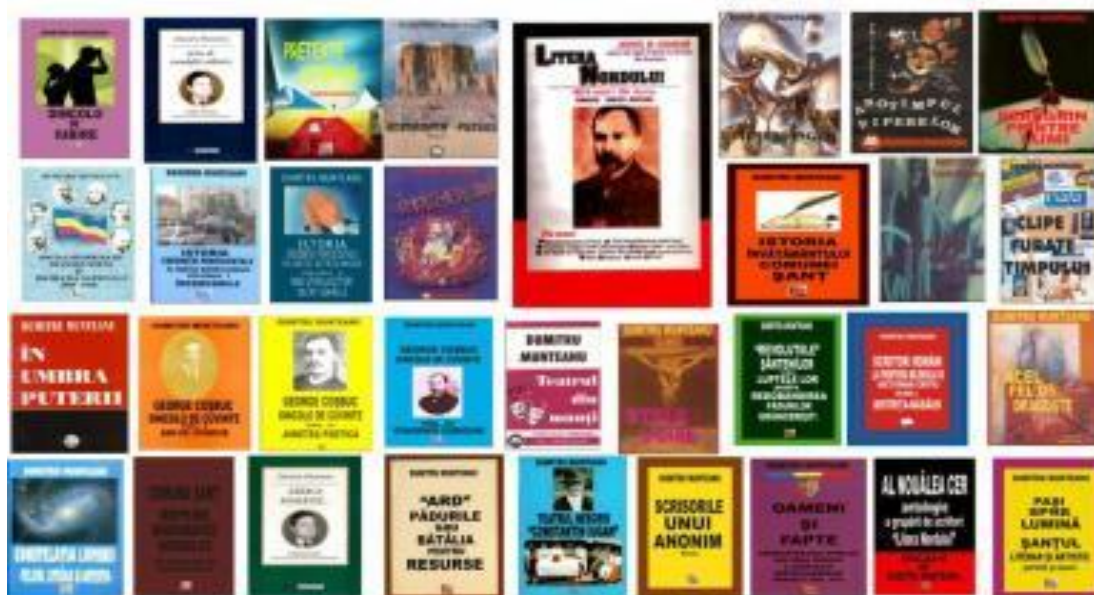
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

"Constelația luminii", eseuri, Cluj-Napoca, 2008; Premiul Societății Scriitorilor din Bistrița-Năsăud pentru Dicționarul "Scriitori români la frontiera mileniului III, vol. I Bistrița-Năsăud, 2009; Diplomă de Excelență, Clubul Artelor "Solteris", Constanța, 2010; Premiul special al "Colocviilor George Coșbuc" -Festivalul Național de Poezie "George Coșbuc", Edituraa XXX-a, pentru trilogia de istorie literară "George Coșbuc"-dincolo de cuvinte", 2014; Diplomă de Excelență, INCE-Academia Română.

"Ca scriitor, Dumitru Munteanu aparține structural neorealismului postmodern", a scris Constantin Cubleșan, și a fost un profesionist al scrisului care nu ieșea la rampă să provoace valuri, ci se ascunde în anonimatul mesei de scris, dăruindu-ne, în fiecare, an una sau mai multe cărți, creându-și, nu un prezent gălăgios, ci un trecut respectabil. Practica un realism prietenos, detașat dar și ușor sarcastic, arme ce i-au asigurat calitatea literară a portretelor psihologice realizate în romanele sale și consistența epicului ce recrează universuri existențiale"

A fost membru al Asociației Scriitorilor din Bistrița-Năsăud, al Uniunii Ziariștilor Profesioniști și al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Sibiu.

Avea o putere de muncă ieșită din comun, era un spirit optimist, prietenos și generos.

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

**"Nu-mi pot irosi timpul
(făcând altceva) decât să
scriu"**

**Interviu de Menuț
Maximinian**

REP.: Vreau să pornim pe
ulița amintirilor și să ne întoarcem în
satul natal. Unde s-a născut

Dumitru Munteanu?

D.M.: Sunt născut în Telciu, într-o comună frumoasă, pe care o iubesc. Acolo m-am format, am avut și am și acum prieteni. Sunt foarte legat și de Valea Someșului, pentru că am lucrat la Școala generală din Șanț timp de șase ani, soția mea este din acel sat și întorcându-mă cu drag acolo de câteva ori pe an, revăd cu plăcere toate localitățile de la Năsăud până la Șanț.

REP.: Cum era Telciul copilăriei?

D.M.: Copilăria la Telciu a fost o fericire și cred că mai este chiar și acum pentru copiii de acolo. Consider că este mare lucru, comparabil cu un copil de la oraș, să te naști la sat. Acolo ai libertatea să alergi peste tot. Dealurile, apele, câmpurile, toate au fost ales noastre, ale copiilor. A fost o frumusețe. Ne adunam toți vecinii și mergeam la pești (pescuit), cu mâna. Umpleam râul, cam 8-10 copii. Apoi, vara, mergeam după bureți în pădure. Iarna, iarăși ne adunam, 6-7 prieteni, vecini și mergeam cu Plugușorul. Îmi amintesc că aveau vreo 7-8 ani și de multe ori făceam repetiții timp 3-4 luni și, cu câteva zile înainte de Crăciun se despărțea gașca din diverse cauze, dar până la urmă treceam peste toate neînțelegerile și mergeam la colindat...

REP.: - Ce a reprezentat pentru dumneavoastră "acasă", ce înseamnă pentru dumneavoastră mama și tata?

D.M.: - M-am născut într-o familie deosebită, în sensul că am fost 6 frați, 2 fete și 4 feciori. Părinții mei citeau foarte mult, iubeau cărțile. Mama era o țărăncă simplă, dar știa limba germană, pentru că a învățat-o de la frații ei. Era născută într-o familie ieșită puțin din clasicele tipare ale unei familii de țărani, preocupați doar de munca în

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

gospodărie. Avea frați cu școală și cu biblioteci, provenea dintr-o familie de grăniceri născădeni, unul dintre unchii ei fiind casar (casier) al satului, mare iubitor de lecturi și cu o bogată -pentru vremea aceea- bibliotecă. Era prieten cu intelectualii satului, făcea politică și era vizitat de politicieni de frunte ai Ardealului și Regatului, cu care vâna și petrecea. De la bunica și mama (bunicul a murit la 57 de ani), am auzit și reținut multe întâmplări hazlii de la acele vânători... Bunicul dinspre tată a fugit dintr-un sat maramureșean prin anul 1900 și ceva, după ce străbunicul a fost arestat de austro-ungari. I s-a confiscat averea și a fost trimis într-o închisoare pentru nesupunere (s-a opus și a instigat sătenii împotriva trecerii la o altă credință de la cea ortodoxă) unde a și murit. Bunicul era orfan și a venit în Telciu cu 8 frați și mama, fiind tâmplar. Tata a învățat și el tâmplăria, era unul dintre cei mai buni meșteri din acea parte a județului, tot mobilierul Bisericii din Telciu și Romuli este făcut de mâna sa, dar era și dirijorul Fanfarei din Telciu. Cânta la trompetă, bunicul l-a dus la fanfară de la 6 ani. A condus mulți ani fanfara comunală dar după ce s-a îmbolnăvit nu a mai putut cânta. A murit cu lacrimi în ochi și cu trompeta în mână...

REP.: Ce ne puteți spune despre legătura D-voastră cu literatura?

D.M.: Primul impact cu cartea a fost la vârsta de 5-6 ani, când am găsit în pod un lădoi (o ladă mare, ca de zestre) plină cu cărți. O adevărată comoară.

REP.: Care a fost prima carte care v-a impresionat?

D.M.: Prima carte, pe care am și citit-o, la sfârșitul clasei I, a fost „Omul de pe catarg”. Cartea nu avea coperti și abia mai târziu am identificat-o ca fiind scrisă de Petru Dimitru. A fost o carte care mi-a săpat prima treaptă din dragostea pentru literatură în suflet și minte, prin care am pășit în acest imperiu al cărților.

REP.: Ce credeți că ați moștenit de la părinți, de la mamă și tată?

D.M.: Cred că de la mama am moștenit dârzenia, ambiția, hotărârea și puterea de a lupta pentru un scop, pentru alocarea tuturor resurselor fizice și psihice pentru realizarea acestuia, iar de la tată cred că am moștenit dragostea pentru frumos. Și mai cred că de la el am moștenit acest dar minunat al iubirii pentru muzica populară, aceasta fiind o alinare a sufletului meu...

REP.: Cum reușeau în acea vreme părinții să aibă grijă de 6 copii, să-i educe să fie cuminți, ascultători?

D.M.: Realitatea este că nu am fost prea... cuminți. În societatea noastră, chiar și astăzi, prima școală o realizează mama, în cei 7 ani de acasă. Tata era mai mult plecat, fiind tâmplar lucra la o firmă în domeniul, iar mama era cu noi permanent. De la ea am primit educația pe care o am, de la mama am învățat tencitarea și

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

îndârjirea pentru atingerea scopurilor urmărite, să lupt pentru acestea dar și respectul pentru cei din jur, să nu mă las călcat în picioare și să nu accept niciodată minciuna și trădarea, indiferent de la cine vin. Dar și să fiu devotat dincolo de orice limită pentru cei care mi-au făcut vreodată vreun bine. Fiind și „Scorpion”, nu accept nedreptățile, nici față de mine nici față de alții. „Scorpionii” sunt cele mai loiale ființe, ce nu pot să-și încalce cuvântul dat, indiferent de împrejurări, dar și așteaptă -ca pe ceva firesc- recunoașterea valorii lor de către cei din jur, toate acestea făcând parte din structura ființei lor...

REP.: Primele clase le-ați urmat în satul natal?

D.M.: Da, am făcut primele 4 clase la Telciu. Am foarte multe amintiri. În I-IV am avut învățător, apoi o dirigintă de care eram îndrăgostit, de fapt eram îndrăgostiți toți băieții de ea. Era aproape de sufletul nostru și știa să dăruiască acea afecțiune de care un copil are atât de mult nevoie. Apoi, din clasa a VI-a, tata a fost chemat la un Combinat de prelucrare a lemnului din Vișeu de Sus, care avea fanfară și ne-am mutat. Părinții au rămas acolo vreo doi ani, apoi tata a fost chemat la Năsăud, la Fanfară orașului, eu am rămas încă doi ani în Vișeu după plecarea lor, la școală.

REP.: Nu v-a fost greu să vă acomodați la altă școală, în altă zonă? Sunt diferențe între Telciu și Vișeu?

D.M.: Vișeu era un orașel, pe când Telciu o comună. În prima zi când m-a trimis mama după pâine, n-am știut să mă întorc acasă. După un timp, au venit să mă caute. Fiind doar două străzi mari și late, au reușit să mă găsească destul de repede, dar nu am dat prea multă importanță acomodării mele acolo. Nu știu pentru ceilalți din familie cum a fost, dar pe mine deja cărțile mă acaparau, îmi ocupau tot timpul. Aveam o lume a mea, lumea a cărților... Din clasa a II-a eram tot timpul la bibliotecă. Îmi amintesc de bibliotecarul Istrate, care locuia în incinta Căminului cultural. Eu eram acolo de dimineață, deoarece aveam ore de după masă. Dimineața îi băteam în ușă (era un om căruia îi plăcea să tragă la măsea), iar el mă întâmpina cu „iară ai venit mă, drace! De ce nu mă lași să dorm?” dar nu luam în seamă ”ocările” acestuia, îmi treceau pe lângă urechi, nu se opreau la mine. Împrumutam cărți cu trăistuța, în clasa a II-a citeam deja cărți serioase. Nimeni nu mi-a spus să citesc prima dată povești. Îl citeam cu precădere pe Sadoveanu, apoi romane de capă și spadă. Pe vremea aceea erau și niște cărți foarte frumoase despre copiii-partizani, scrise de scriitori ruși, care vorbeau despre rezistența împotriva fasciștilor, despre oameni ascunși în catacombele orașului. Eram înnebunit după aceste cărți în care erau descrise eroismul și vitejia copiilor. Erau cărți grele. E dificil de spus ce înțelegeam și ce rețineam de acolo. După această etapă nu am mai revenit la povești, deja era o etapă sărită. Atât de mult mi-au intrat cărțile în suflet încât îmi aduc aminte că eram în clasa a VII-a sau a VIII-a în Vișeu de Sus, și în loc să mă duc la școală -noi locuind lângă cimitir-, săream gardul și mergeam și citeam,

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

întorcându-mă acasă cu ceilalți copii, la amiază. Bineînțeles că acest lucru mi-a adus și neplăceri, privind notele școlare și pâra profesorilor. Tata mai lucra câte ceva pentru școală și mereu eram pârât. Nu mi-au plăcut matematica, fizica, chimia și, totuși, cea mai mare notă o aveam la fizică, pentru că doamna profesoară (nu-i mai rețin numele) îmi dădea note mari, nu pentru cunoștințele mele de la fizică, ce lipseau cu desăvârșire, ci pentru că-i povesteam în timpul orelor despre cărțile pe care le-am citit...

REP.: După terminarea liceului a urmat...

D.M.: A fost o întreagă tevatură și cu liceul. Am urmat 2 ani la Vișeu, apoi m-am întors acasă, pentru că părinții nu m-am mai putut întreține. Tatăl meu avea atelier particular, (împărțea timpul între muncă și fanfară, bineînțeles în favoarea celei din urmă!) iar impozitele erau foarte mari pe meserie, lucrai când puteai pentru că autorizațiile se obțineau greu, mai erau și frații mei care trebuiau întreținuți la școală. Așa că am început munca alături de tatăl meu, în tâmplărie și am lucrat până am terminat liceul la Năsăud. Am mers la școală la Năsăud împreună cu câțiva prieteni: Luca Onul, Ștefan Cordoș, Gheorghe Frijan. De acolo am niște amintiri foarte frumoase din cei doi ani. Locuiam la unicul hotel al Năsăudului, noi îl numeam "Hotel Tristețe". Nu prea avem bani. Mâncam doar brânză și ceapă. Veneau pe la noi colegii de la zi, cu care ne distram și am trăit clipe minunate. Noi trei eram la fără frecvență. Pe vremea aceea frecventam Cenaclul de la Năsăud, condus de regretatul profesor-scriitor și publicist Octavian Ruleanu. Am învățat acolo, din cărțile pe care le-am citit, limba franceză fără profesori și fără ajutor. În doi ani am terminat și am reușit să ne dăm bacalaureatul. Am dat examen la facultate, la filologie la Iași dar am picat. Mă gândeam să încerc anul următor. Mama vroia să mă trimită la școala de ofițeri, plecau acolo vreo 4-5 colegi, dar eu am considerat că sunt prea mic de statură, cum de altfel și eram. Iar eu sufeream -am suferit toată viața! de un teribil simț al ridicolului, ce m-a complexat și mi-a redus foarte mult șansele reușitei în viață, însingurându-mă... Tot la sugestia mamei m-am înscris la Institutul Pedagogic de Învățători de doi ani din Cluj. Am ales această opțiune pentru că era mai rapidă și ajungeai pe banii tăi, urmând să încerc la facultate anul următor...

REP.: După care ați intrat în învățământ. Cum a fost prima oră?

D.M.: Este și aici o poveste despre cum am intrat în învățământ. Eram la pescuit și era acolo un domn care m-a întrebat ce fac. Am discutat, i-am spus că sunt intrat la Institut, la fără frecvență. Și m-a întrebat dacă nu vreau să lucrez la el. Era directorul Școlii generale din Telcișor. Așa am ajuns să lucrez la acea școală... Pe vremea aceea erau mulți copii, am avut vreo 30-35 de elevi în clasă. Veneau de pe toate dealurile. Îmi amintesc că veneau în opinci, iarna, și li se vedeau călcăile. Care erau înfrigurați și înghețați îi mutam lângă sobă. Uneori îi descălțam de opinci și le puneam obielele sau/și ciorapii la uscat, pe un scaun, lângă soba metalică. Dar erau

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

copii sănătoși, nu aveau probleme. Școala semăna cu o baracă, dar cât am lucrat acolo am reușit, cu ajutorul statului, să construim o școală nouă, cu laboratoare, săli de clase. Din păcate astăzi este o ruină. Nu mai sunt copii. Este trist. Pentru că satul în care nu mai este școală este un sat fără viață. Din păcate, un popor care nu are cultură, moare.

REP.: Următoarea etapă a fost Telciu?

D.M.: Nu, în Telciu nu am lucrat niciodată. Erau doar 5-6 învățători calificați și posturi mai multe, însă nu aveam niciodată loc. Când se iveau vreun post la școala de centru, era blocat și numit careva dintre fii sau fiicele vreunuia dintre micii stăpâni ai satului, de la partid sau administrație, practică generalizată la nivel de țară în perioada comunistă (dar nu numai...). Anul următor m-am căsătorit și am uitat de facultate. M-am căsătorit devreme, am avut un copil și am făcut tot posibilul să scap de armată, dar nu am reușit. După armată am primit post la Șanț, de unde este soția mea. Pot să spun că acolo mi-am trăit tinerețea... După șase ani, m-am întors, în urma unui conflict cu autoritățile administrative și politice, provocat de debutul meu literar (despre care am mai vorbit) cu povestirea "Scaunul". Am venit la Telciu cu o carte "Teatrul din Munți" nepublicată, cu toate încercările mele, cu manuscrisul unui roman "Anotimpul viperelor" și un număr de proze scurte în manuscris... dar și cu interdicții și supraveghere din partea "organelor", pe o perioadă de 7 ani...

REP.: Când ai luat hotărârea de a pleca din învățământ?

D.M.: Pentru astfel de hotărâri trebuie să se producă fenomene puternice, cotituri uriașe. Eram la Bistrița, prin 22 decembrie 1989. Am plecat spre Telciu. În Coșbuc am oprit și am auzit că s-a împușcat Milea. Evenimentele erau în toi - Revoluția-, eu eram pregătit pentru ea, știam că odată și odată va veni.... Soția lucra la Telciu, la Primărie, avea vreo 20.000 lei în casa Primăriei. Și a spus că merge să ia banii, pentru că îi era frică să nu intre cineva în Primărie și să-i fure. Acolo tocmai se ardeau cărțile lui Ceaușescu, precum și tabloul lui și cel al Elenei, sub "directa îndrumare" al unui medic, vrei doi profesori, altul de la cooperativă și câțiva meseriași locali, lingăi ai partidului și mână în mână primăria, partidul și miliția, transformați subit în revoluționari. La întoarcere, venind spre casă, la vreo 200 de metri de casa mea, în dreptul familiei asistentului medical Mikailo, un basarabean refugiat- i-am spus soției că intru la televizor, pentru că televizorul nostru era defect. Am intrat să mă uit la televizor și nu am mers acasă timp de o săptămână... M-am întors direct la Primărie și acolo am stat în timpul evenimentelor. Într-un fel, am fost în oarecum fruntea evenimentelor revoluționare (acum lucrez la o carte care se numește „Întotdeauna, Speranța” și care tratează aceste lucruri care s-au întâmplat atunci și care merită știute), credeam, eram convins că trebuie să fiu acolo și să fac asta, ca o revanșă pentru toate lucrurile ce le-am îndurat de-a lungul anilor, eu și alții... La un moment dat am fost detașat de la școală, pentru 6 luni, la CPUN. Fiind și bibliotecar

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

și director de cămin cu indemnizație, am optat, când s-a terminat detașarea, pentru postul de bibliotecar cu normă întreagă. Acolo am lucrat până când un primar de atunci nu a mai vrut să aloce bani pentru salariul bibliotecarului. Am stat acasă un an, dar ulterior au fost nevoiți să mă plătească pentru tot anul de... vacanță forțată, deoarece comiseseră o ilegalitate. Am mai stat 4-5 ani la Telciu, am lucrat și aici a luat naștere, în luna martie 1990, Editura. Este singura comună din județul nostru care a avut o editură și o publicație. Acolo și atunci a luat ființă Editura „George Coșbuc” -Întreprindere mică (aceasta era formula legislativă sub care funcționam) și tot acolo a luat ființă publicația „Viața-azi”. A urmat, mulți ani mai târziu, stabilirea la Bistrița.

REP.: Cum v-a venit ideea să faceți o Editură?

D.M.: Poate ar fi mai bine să vă spun cum mi-a venit ideea să scriu și apoi să fac Editura. La Telciu era un grup de oameni care iubeau literatura. Cel mai „autorizat” a fost Luca Onul, care era director de Cămin Cultural și secretar cu propaganda și cultura al Comitetului Comunal de Partid, dar și poetul George Roș. Noi eram prieteni. Ne întâlneam la Căminul Cultural, jucam remi, dar discutam și despre literatură. La un moment dat am înființat și Cenaclul literar „George Coșbuc” (Casa Sindicatelor Bistrița a acordat, la o manifestare culturală, o „Diplomă” Cenaclului nostru...) în care, alături de noi, au mai venit niște profesori de la Romuli, unde am lucra un an, dar și Catalano, de la Casa Memorială „George Coșbuc”. Luca era vedetă între noi, și tot ce scriam citea Luca și îmi spunea dacă e bine sau nu e bine. Eu am scris de la început proză. Am încercat și poezie prin clsasa a V-a, dar și atunci când mi-am cunoscut pe soția. I-am scris o poezie, ceva cu frunze purtate de vând, nu-mi mai amintesc prea bine, soția mea a spus (și îmi mai spune) că, aceea poezie a cucerit-o... Am început să scriu de la 17-18 ani. De la început am scris la modul serios și nu poezie ci proză. Am trimis mai multe povestiri la Cluj, la o revistă studentască. Mi-au răspuns la poșta redacției și cu asta s-a încheiat cariera mea publicistică... Am scris în continuare, debutul l-am avut în 1980, în România Literară cu o prezentare a directorului revistei, George Ivașcu. La 18-19 ani aveam scrise un roman polițist „Himera albă” (nepublicat), apoi „Corăbiile generalului Fuscus”, care a devenit romanul „Întemeitorii”, am mai scris un roman SF care mai târziu a devenit „Ultimul înger”, un alt roman „Adevărata putere” și multe alte proze. Acest debut mi-a făcut și bine și rău. În primul rând, am fost considerat un fel de vedetă, în România Literară nu publica oricine, dar am publicat și o proză care mi-a adus necazuri. Această povestire, „Scaunul”, după ce a apărut, un profesor de la școala unde lucram s-a sesizat, a crezut că despre el este personajul principal și directorul de școală, a cumpărat toate exemplarele din Bistrița și Năsăud și le-a dat foc. Mi-a făcut multe necazuri, ce au culminat în final cu amenințări și cu anchete. Mi s-a interzis frecventarea Cenaclului „George Coșbuc” din Bistrița. A urmat o anchetă puternică al cabinetului 2 de partid județean, apoi au venit și sancțiuni la școală, amenințări că dacă nu plec de la școală mă mută disciplinar în județul Iași. Aveam atunci trei copii.

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

Numai să scape de mine, pentru că până atunci, deși eu mi-am cerut de multe ori transferul, pentru că mama era grav bolnavă, au fost atât de "drăguți" că au reușit să mute o doamnă de la Telcișor la Șanț și pe mine m-au mutat acolo...

REP.: Dar a fost o perioadă minunată și acolo.

D.M.: Da, într-adevăr, pentru că acolo era „vârât” peste tot. Eram comandat la Gărzi patriotice, apoi eram director de Cămin Cultural, suplineam și biblioteca, am înființat un taraf și formație de muzică populară. După spectacole mergeam la noi acasă și îmi amintesc că într-o iarnă am mâncat toată slănina din pod cu ceterașii...

REP.: Amintiri frumoase. Ar trebuie să mai vorbim despre activitatea dumneavoastră. Ați editat sute de cărți frumoase. Cum este viața dumneavoastră astăzi?

D.M.: Am reușit să scriu câteva foarte bune, respectiv cele două cărți ale lui George Coșbuc, o monografie și o carte unică în istoria literaturii române, este vorba despre *Junețea poetică*, care este o integrală a poeziei de tinerețe coșbuciană. Apoi *Dicționarul scriitorilor* și multe altele, printre care „*Telciul literar și artistic*”. Am pregătite și două cărți despre Șanț, una care reia cercetările din 1935 referitoare la școală și cultură la Șanț, al echipei monografice și alta care ilustrează viața culturală a Șanțului.

REP.: Care dintre cărțile scrise vă este cea mai dragă?

DM.: Dragi îmi sunt... toate. Dar parcă simt ceva mai mult pentru romanele de tinerețe „*ÎNTEMEIETORII*” și „*ULTIMUL ÎNGER*”, „*ADEVĂRATA PUTERE*”, ca și pentru cele două volume de istorie literară „*GEORGE COȘBUC, DINCOLO DE CUVINTE*”.

REP.: Cele două volume „*George Coșbuc...*”

DM.: Redactarea propriu-zisă a durat circa trei luni de zile (fapt ce poate fi confirmat de un așa-zis „confrate”, care a stat „călare” pe mine în tot acest timp, zilnic, de la ora 8 până la 4-5 după-amiaza, scoțându-mi „peri albi” și deranjându-mă inimaginabil.) Documentarea și prelucrarea materialelor a durat însă ani lungi...

REP.: Cum a fost primită cartea despre Coșbuc?

DM.: Relativ bine. S-au scris câteva cronici, unele au fost publicate, altele nu le-am făcut publice deoarece nu sunt dintre cei care imediat ce „nasc” două fraze fug

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

cu ele la ziare (precum găina cu mărghica din povestea lui Creangă) sau aleargă pe străzi până găsesc un reporter tv. care să-l... nemurească. Cred că rolul unui scriitor este să scrie cărți iar al cititorilor să le citească, dacă doresc. Important este să scrii despre și pentru oameni, să trezești în sufletul acestora sentimente, să-i provoci la căutarea adevărului.

REP.: Adevărul... constatat că în cărți cuvântul adevăr este des folosit. "Nevoia de adevăr"- titlul unui eseu, dar folosiți și îndemnul lui Isus Cristos: "Îndrăzniți! Adevărul vă va elibera" ca motto la una dintre cărți, "STELE UCISE". Chiar credeți în adevăr? În dreptate?

DM.: Nu sunt un naiv și știu că fiecare om își are adevărul său, ce poate fi altul decât al semenului de alături... Eu cred în adevărurile mele ce derivă din morala creștină, de aceea mi-am asumat riscul de a-l scrie/roști în toate cărțile mele. Atât în romane, povestiri, cât și în cărțile de istorie literară. În cei 60 de ani de viață am învățat că în final (oricât de târziu ar veni acesta) adevărul iese la lumină, chiar dacă l-ar acoperi milioane de minciuni. Iar adevărurile din cărțile mele sunt simple: adevăruri despre oameni, despre evenimente, despre viață. Nu am putut trece cu vederea uciderea a sute de mii de țărani și intelectuali români între anii 1945-1989 și am scris parte din volumul "CLIPSE FURATE TIMPULUI"; nu am reușit să trec cu seninătate peste masacrarea a sute de scriitori și academicieni și am scris volumul "STELE UCISE", arătând, bineînțeles, cu degetul, spre cei pe care eu îi consider vinovați (nu "mai mult" sau "mai puțin", pentru că vinovăția este o noțiune singulară, limpede și precisă), indiferent dacă pe cel vinovat îl admir ca intelectual și/sau scriitor (Vezi cazul "Mihai Sadoveanu"). Cărțile mele sunt strigăte de durere ale unor adevăruri ce întind și astăzi degetele de sub straturi numeroase și groase de moarte, minciună și de indiferență. Aceasta vorbind despre trecut. Dar cu aceeași unitate de măsură am tratat în cărțile mele și viața socială, politică și literară de astăzi, asumându-mi riscurile respective, deoarece este știut că noi, cei de astăzi, suntem atât de sensibili și de importanți încât nu suportăm decât laudele! În rest, să nu fim atinși nici cu o floare...

REP.: Sunteți o prezență mai mult decât discretă în viața literară bistrițeană. Nu prea dați interviuri la televiziunile locale, vă văd rar la

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

lansări de carte și/sau evenimente mondene. Doar din când în când (chiar des!), semnalul unei noi apariții editoriale, avându-vă drept autor...

D.M.: *Este adevărat. În primul rând vreau să vă spun că sunt foarte ocupat să câștig bani pentru familia mea. Apoi, trebuie să scriu. Iar timpul este atât de limitat și nemilos... Până acum am avut o existență literară liniștită, neamestecându-mă în nici o grupare literară din urbe. Nu-mi pot irosi timpul -puțin cât mi-a mai rămas- făcând altceva decât să scriu.*

REP.: *"Pretexte literare", "Paradisul pierdut", "Memoriile unui politician de provincie", "Scriitori bistrițeni la frontiera mileniului 3-dicționar critic" ...*

DM.: *Da, dicționarul a fost conceput în 2 volume. Primul: "Bistrița-Năsăud", al doilea: "Transilvania". Intenția mea a fost să aduc la zi activitatea literară a celor incluși în Dicționar, fără resentimente, și fără să omit vreun scriitor dintre cei care aparțin perioadei literare propuse.*

REP.: *Vă mulțumesc și vă doresc succes în realizarea proiectelor.*

Menuț Maximilian

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

Politice cu scriitorul Dumitru Munteanu

Victor Știr - 2021

Recenta apariție editorială a scriitorului Dumitru Munteanu "Amintirile unui politician de provincie sau un scriitor în politică" adună, pentru întâia dată, texte de opinie politică ale autorului și de aceea, intitulat "Politice". Este, de fapt, al doilea volum al cărții amintite, apărută la Editura "George Coșbuc" din Bistrița, în 2020.

Sub titlul "Pana taie mai adânc decât sabia", Melania Cuc, face un scurt dar dens portret omului Dumitru Munteanu, așezat și stăruitor, având răbdare cu lucrurile de care se ocupă, de asemenea, scriitorului (prozator și istoric literar) a cărei componentă semnificativă este activitatea de jurnalist și ctitor de publicații. Vechea dorință, dinainte de 1989, de a avea o publicație s-a împlinit prin fondarea reviste literare "Litera Nordului", sub egida USR, care s-a bucurat de sufragiile degustătorilor de literatură, aceștia alăturându-i-se "Viața azi", la care l-a avut colaborator pe poetul și jurnalistul Emil Dreptate, și nu în cele din urmă, gazeta "Săptămâna politică", spațiu pentru exprimarea opiniilor și proiectelor politice. Dacă "Viața azi", apărută în zorii noii democrații de după 89 avea un caracter de magazin, cu tematică diversă, acoperitoare pentru setea de lectură a vremii, "Săptămâna politică" era o publicație concentrată asupra problemelor publice "fierbinți", din anii 2000-2007, din care provine cea mai mare parte a textelor.

Departa de ceea ce s-ar putea numi neutralitate, opiniile autorului de care ne ocupăm sunt polemice urmărind decelarea unui adevăr care se presupune că se găsește "în nuce" în scorburoasa mișcare demolatoare din 1989, amplificând-se pe tot parcursul anilor care au urmat. Chestiunea de interes de acum 15 ani și de azi, implicarea securității ceaușiste în evenimente, este tratată chiar în textul de start al volumului intitulat "Stăpâni și căței": în acest război politic, fiecare este dușmanul fiecăruia. Locul armelor la luat dosarele, delațiune, avem de câștigate, funcțiile, termopanele, cârciumile și cârciumarii, licitațiile, relațiile (de parte sau amoroase). Câmpul de luptă:

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

DNA-ul și CNSAS-ul. Soldații sunt de-a valma, neidentificabili. La mare preț au devenit infiltrații, cârțițele. Ei sunt eroii, răsplătiți de multe ori un picior în fund, atât de prieteni, cât și de dușmani. Fragmentul, în registru ironic, citat este sugestiv pentru starea de confuzie din societatea românească, pentru lupta dintre indivizi care se duce de potențați folosindu-se de instituții ale statului precum cele amintite.

În textele autorului au regăsim negocierile dintre actanții scenei politice care asigurau o atmosferă sulfuroasă, fie că e vorba despre prestația președintelui jucător Traian Băsescu, fie despre convențele în care intrau Dinu Patriciu, Călin Popescu Tăriceanu, Corneliu Vadim Tudor, liderii PSD și PNL pentru pregătirea intrării în Uniunea Europeană, ori cele dintre PD și UDMR pentru... un stăduleț maghiar în centrul României.

Din subtilele inginerii financiare ale "epocii" autorul reține "Propunerea indecentă" a lui Dan Voiculescu, care nici mai mult nici mai puțin sugera ca: fiecare societate comercială cu profit anual de peste 100.000 de euro va contribui cu 1% din profitul anual, timp de trei ani la Fondul Național de Pensii. Acestuia i se alătură altele, care voiau să direcționeze sume semnificative spre fondurile private de pensii, de cele mai multe ori, având viitorul pe termen lung sub semnul întrebării.

Volumul cuprinde scurte analize, considerații pertinente, asupra influenței pe care Securitatea a avut-o în timpul regimului comunist asupra bisericii, în general. Este știut că serviciile secrete ale oricărei țări trebuie să aibă informații din toate zonele societății, și de aceea, presupunerile că în bisericile de orice confesiune existau, există informatori ai instituției, devin naturale. Referirea la "prestația" Securității în biserică se face și prin trimiteri cu conotații ironice fără tușe excentrice; lucrurile nu sunt simple chiar dacă biserica lui Iisus nu este din această lume, după cum o spune chiar Fiul lui Dumnezeu, lucrarea se face prin oameni, iar oamenii de la orice nivel sunt vulnerabili. Soarta dificilă, comună a confesiunilor creștine, este subliniată prin următorul fragment care se ocupă de Biserica ortodoxă, socotită de adversari ca favorizată: Nici adevărați păstori ai Bisericii ortodoxe nu au dus-o mai bine. Iadul comunist a venit și peste ei, mulți jertfindu-și viața sub loviturile torționarilor, multe localități, mai ales din sudul țării, rămânând fără preoți, fără lăcașurile de cult, închise și dărămate-cea mai grăitoare amprentă a civilizației comuniste. ("Săptămâna politică", anul 1, numărul 4, 8-15 octombrie, 2006).

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

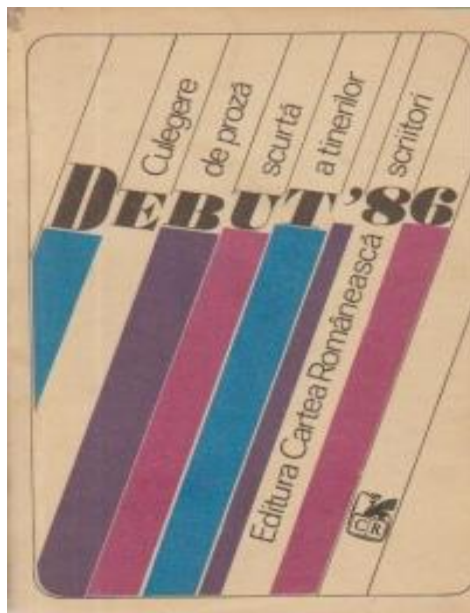
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

Din frământata perioada interbelică românească, Dumitru Munteanu alege să se oprească asupra elementelor ideologiei unor partide, bunăoară este amintit PNȚ-ul care urmărea întărirea micului gospodar independent și promovarea mișcării cooperatiste în agricultură; de la Partidul Social-Democrat al lui Constantin Titel Petrescu, de reținut, că dorea ajungerea la o societate echilibrată democrată care să înlocuiască oligarhia politică și financiară prin reforme parlamentare și nu prin revoluție, așa cum susțineau comuniștii. Proiecțiile democratice interbelice s-au terminat cu dictatura lui Carol al II-lea și Partidul său unic pe care îl formează, pentru ca după război, sovieticii să-i așeze în fruntea țării pe comuniștii veniți pe tancurile Armatei Roșii și să dezlănțuie împotriva poporului român o teroare menită să-l ia în stăpânire prin lichidarea elitelor nației în pușcării politice sau pe șantierele de tristă amintire ale canalului Dunăre-Marea Neagră. Autorul insistă asupra rezistenței românești la comunism, unică în lagărul socialist, și din nefericire, neapreciată, pe plan internațional, la nivelul de jertfă a poporului român. Autorul urmărește cu interes, în mai multe articole, firul roșu al luptelor românilor din Transilvania pentru neatarnare, începând cu anul 1848, continuând cu Unirea de la 1918 și dictatul de la Viena. În volum este deplânsă situația PNȚCD care, în libertate, este ca și ieșit din istorie, datorită unor conjurații, inabilități ale conducătorilor etc. Meandrele luptei pentru redobândirea averilor grănicerești din zona Năsăudului ocupă spațiu semnificativ în economia volumului și, trimiterile la aspecte ale luptei naționale ale românilor din Ardeal își au sens în susținerea ideii unei dreptăți istorice dacă există una.

Pledoaria unui articol pentru „Legea lustrăției”, care și-ar fi avut loc după 1990, este de actualitate și astăzi, într-o Românie manipulată și intoxicată, iar textul „Să nu ne răzbunați” exprimă, prin vocea filosofului Mircea Vulcănescu, suferința României crucificate în 1944 care se întinde ca o pecingine a nefericirii până astăzi. Clasa politică a ultimilor 30 de ani se identifică în bună parte, după opinia autorului, cu rezolvarea intereselor de grup și personale, în detrimentul interesului statal românesc.

Volumul „**Politice**” este unul de atitudine și curaj care înmănușează adevărurile ultimilor treizeci de ani, oferite de autorități cu țârâita publicului, unele puteau fi plătite, cu viața, imediat după 90. În același timp, cartea este pe anumite secțiuni și o densă expunere de momente ale istorie noastre naționale, ziditoare și dătătoare de speranțe pentru o renaștere națională, în care scriitorul și jurnalistul Dumitru Munteanu speră și crede inducând și cititorilor aceste deziderate.

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

**REFERINȚE CRITICE DE-A
LUNGUL TIMPULUI**

Laura C. Munteanu

GEORGE IVAȘCU:

"Dumitru Munteanu, un învățător dintr-un sat de la poalele Munților Rodnei, debutează în aceste pagini cu povestirea "Scaunul", o îndrăzneță și curajoasă satiră, la adresa unor

mentalități".

CONSTANTIN CUBLEȘAN:

"Preocupat constant de zugrăvirea unei lumi ficționale, în care realitatea concretă a existenței contemporane să se recunoască aievea, ca într-o oglindă răsturnată, Dumitru Munteanu are seninătatea și degajarea, lipsa oricăror complexe politice, de a scrie azi despre lumea de ieri, demontându-i falsele articulații, însă fără accente de vendetă, de răfuială, ba chiar cu un soi de plăcere, nu pentru racilele acesteia, ce sunt supuse unei analize severe, ci pentru oamenii ce au știut să rămână oameni în toate împrejurările. () Calitatea definitorie a prozei lui Dumitru Munteanu mi se pare a consta tocmai în seninătatea (ceea ce nu exclude ironia și tenta grotescă, sancționarul!), cu care construiește o lume ficțională, cu mijloace specifice metodei realiste, într-un curaj aproape bravat de a realiza proză clasică într-o epocă (cel puțin la noi) a experimentelor formale de toate felurile. Lectura paginilor sale este reconfortantă, incitantă nu mai puțin, dezvăluind personalitatea unui creator epic, din stirpea celor mai buni prozatori realiști ai literelor noastre și dacă făceam trimitere, la început, spre experiența postmodernistă, nu o făceam decât pentru a atrage atenția asupra disponibilităților creatoare, bine stăpânite, ale unui artist modern prin excelență".

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

LUCA ONUL:

"A apărut, recent, la Editura George Coșbuc un roman surprinzător de valoros sub aspectul realizării artistice și nu numai, "Anotimpul viperelor", semnat de Dumitru Munteanu. Recentul roman vine să confirme ceea ce prozele sale anterioare ne dovediseră deja: vigoare, inspirație, demnitate în arta cuvântului bine articulat prin scris. Romanul în aparență liniștit este scris cu infinită răbdare pentru că scriitorul își iubește personajele dintr-o perspectivă absolut tulburătoare, față de care manifestă o afectuoasă atenție; scris cu nerv, trădează o disimulată auto-caracterizare dar și un condei de fin analist".

SORIN CRIȘAN:

"Teatrul din munți" nu este doar o carte interesantă ci și necesară. () Teatrul din munți înseamnă și o analiză atentă a unui fenomen teatral născut în anul 1935 în satul Șanț și în același timp o culegere de portrete a acelor câțiva țărani ce și-au încercat talentul în piesele propuse de Constantin Iugan".

TIT LIVIU POP:

"În acest roman (Întemeietorii n.n.) ca și în celelalte, stilul lui Dumitru Munteanu este la fel de plin de nerv și concizie, de o lapidaritate cu maximă sugestivitate. Tendința autorului de a înfățișa unități distincte, amintește de tehnica cinematografică și potențează valoarea de document al epocii, pe care o are romanul.() Calitățile de romancier ale lui Dumitru Munteanu se concretizează încă o dată și convingător într-un alt roman istoric, "Adevărata putere". Se poate afirma că, avem un condei și mai sigur pe posibilitățile sale expresive și o narațiune realizată cu nerv și un puternic simț al epicului, uneori aidoma unui torent".

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

ION DODU BĂLAN:

„Dumitru Munteanu face dovada unui talent de prozator analist. Observațiile autorului, care relatează o ascensiune dramatică pe munte –notate rapid, percutant, la persoana întâi- sunt pline de semnificații umane, de adevăruri proaspete picurate din viață și deloc alterate de prejudecăți livrești.

ION MOISE:

„Cu un exercițiu sigur al prozei, Dumitru Munteanu ni se dezvăluie cu proba unei evidente maturizării artistice. Debutul întâmplat în "Romania literară" cu nuvela "Scaunul" a fost un semnal al interesului său pentru numeroasa faună a celor marcați de alienarea puterii, de orgoliul scaunului, al potenței politico-administrative, caracteristice epocii ceaușiste, interes reliefat ulterior atât în romanul "Anotimpul viperelor" (Editura George Coșbuc, Bistrița 1995), cât și în volumul de proze "Fratele meu, Cain" (Editura George Coșbuc, Bistrița, 2003).

Dumitru Munteanu și Constantin Iugan

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

GRUPAREA DE SCRITORI "LITERA NORDULUI"

Totul a început pe treptele unui Căminului cultural dintr-o comună sălăuțeană, situată la șase kilometri de Hordoul poetului George Coșbuc și făcând parte din arealul spiritual al acestuia.

La început a fost doar un vis. Visul unui copil de 8-10 ani, răsfoind o carte așezat pe treptele de beton în așteptarea unui bibliotecar comunal cam bețiv și leneș, ce îl întâmpina de fiecare dată mahmur, cu privirea tulbură și cuvinte sictirite: „Iar ai venit, drace!”

Anii au trecut, copilul a ajuns adolescent, iar pasiunea pentru citit a mai atras după ea o patimă ce avea să-i influențeze total viața: scrisul.

Visul copilăriei avea să crească, an după an, cu fiecare filă înnegrită

de literele așternute în grabă, parcă înfricoșate de posibilitatea epuizării, fie a timpului, fie a foilor de hârtie sau pastei din pix. Mai întâi o foaie plină de litere, apoi zece... o sută... o mie... Și gândul, neconținut, al așezării lor între coperti... Astfel au trecut anii. Mulți. Ani grei și visul devorator, prezență neliniștitoare, tumult ieșind din adâncul inimii și a unei minți mereu în febrilă căutare...

Cărțile văd greu lumina tiparului. Debut editorial la o Editură prestigioasă: „Cartea Românească”, debutul în revistă la fel, în România literară”. Și... pentru o vreme, cam atât.

După o așteptare de ani lungi, cu întâmplări triste (manuscrise zis pierdute, rătăcite și găsite de autor chiar în sertarele redactorilor, promisiuni mereu încălcate), sosește și o veste bună, pe la mijlocul anului 1989, venind de la Editura Dacia, acolo unde trei dintre cărțile sale așteptau de câțiva ani.

Licărul de lumină se stinge însă înainte să se prefacă în flacără: în decembrie 1989 Revoluția face uitat angajamentul Editurii, chiar dacă Planul editorial al acesteia pe 1990 cuprinde și cărțile aprobate pentru tipar.

Visul crește însă tot mai mult și speranțele par să se împlinescă: în 1990 fostul copil, acum cu o vârstă la care s-au adăugat foarte mulți ani, reușește să-l materializeze și astfel ia ființă EDITURA GEORGE COȘBUC.

Mai întâi o „Editură de servietă” (așa cum mai sunt încă și astăzi destul de multe), cu sediul în Telciu și trăind sub semnul lui Coșbuc, prima carte a Editurii fiind „George Coșbuc, Poezii uitate”, realizată de scriitorul-editor, Dumitru Munteanu.

Vor urma alte și alte cărți, născute greu, într-o lume literară în care nimeni (sau aproape) nu știa nimic despre „făcutul” cărților...

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

Titlurile editate se adună însă, un grup de scriitori din fărâmițata viață literară bistrițeană, dominată de ambiții, infatuări, elitisme, invidii, uri se apropie de noua instituție literară, deja bistrițeană (prin schimbarea sediului).

Scriitorul Dumitru Munteanu, fondatorul Editurii George Coșbuc (1990) și al revistei Litera Nordului

Anul 2003 aduce împlinirea totală a visului născut pe treptele unei Biblioteci comunale, din gândurile unui copil: Editura George Coșbuc înființează revista „LITERA NORDULUI”.

„Născută” din gândurile grupului de scriitori ce au acordat încredere Editurii Coșbuc, (trebuie să spunem că propunerea titlului „Litera Nordului” aparține scriitorului Al. C. Miloș) din nevoia existenței unui spațiu publicistic literar ce să permită acestora (și nu doar lor) accesul la viața literară națională, „Litera Nordului” a reușit să adune în jurul ei un număr mare de scriitori din Bistrița, din întregul județ bistrițeano-năsăudean dar și din toată România. Deschisă tuturor truditorilor pe câmpul literelor, finanțată exclusiv de Editura Coșbuc, fără sprijinul (așa cum se obișnuiește și cum ar fi fost firesc) unor instituții publice, revista funcționează cu un colectiv redacțional voluntar.

Acest colectiv îi cuprinde pe scriitorii: prof. univ. dr. Gavril Istrate, prof. univ. dr. Alexandru Husar, Aurel Rău, prof. univ. dr. Teodor Tanco, prof. univ. dr. Constantin Cubleşan, prof. univ. dr. Ion Buzași, Ion Horia, Nicolae Băciut, Vasile Muste, Mircea Șerbănescu, A. C. Miloș, Emil Dreptate, David Dorian, Victor Știr, Dorina Manu, Ion Radu Zăgreanu, Aurel Podaru, director-fondator fiind scriitorul Dumitru Munteanu.

Încercând să acorde „spațiu vital” tuturor genurilor literare, revista este structurată astfel: Editorial, Studii și Cercetări literare, Poezie, Proză, Debut, Argument, Cărturari năsăudeni, Itinerarii literare, Interviu L.T., Vitrina cu cărți, In memoriam, Biografii redescoperite, Traduceri.

Conform nenorocitelor obiceiuri românești, dominate de egoism și invidii, apariția unei noi reviste literare în urbea bistrițeană naște contraverse, cârcoteli, animozități din partea unor confrăți ce consideră inițiativa inutilă. Astfel că la o manifestare a Saloanelor Rebreanu, un grup (poate mai potrivit ar fi fost să numim forma lor asociativă gașcă) de scriitori, cu toții, probabil, considerându-se genii și viitori laureați ai Premiului Nobel (cum definea specimenele de acest gen scriitorul Cornel Udrea) reușesc să-l influențeze pe Vasile Gheran, bun prieten al bistrițenilor prin năsăudeanul Liviu Rebreanu, astfel încât acesta, uitând o clipă de tot ceea ce înseamnă deschidere și probitate profesională își afirmă, în plenul întâlnirii, nemulțumirea („La ce mai este necesară încă o revistă?!”) față de apariția Literei Nordului.

Numărul 1 al revistei din 1 octombrie 2003 se deschide cu Editorialul „La început de drum”, semnat de prof. dr. Gavril Istrate, dar și o scrioare a celui alt năsăudean devenit ieșean, prof. dr. Alexandru Husar.

Revista a fost gândită într-un format clasic, A4 extins și având pe coperta nr. 1 fotografia unui scriitor, primul număr fiind dedicat poetului George Coșbuc, părintele spiritual al Editurii dar și al grupării de scriitori format în jurul acestei instituții literare și a revistei Litera Nordului.

Pentru că, odată cu apariția revistei se poate discuta de existența unei grupări literare constituite în jurul acestei publicații. Scriitori năsăudeano-bistrițeni împreună cu alții din

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

Timișoara, București, Cluj, Iași, Târgoviște, Maramureș, aveau să publice număr de număr în Litera Nordului, unii dintre ei fiind și membrii ai colectivului redacțional consultativ.

Poeți, autori de proză scurtă, roman, traducători din literatura europeană și nu numai, istorici și critici literari mai mult sau mai puțin cunoscuți, își găsesc locul în gruparea „Litera Nordului”.

Revista „Litera Nordului” este primită cu bucurie și plăcere în mediul literar românesc iar gruparea de scriitori din jurul ei devine tot mai numeroasă. La numele deja cunoscute (David Dorian, Al. C. Miloș, Victor Știr, Traian Pavelea, Emil Dreptate, Dorina Manu- dintre bistrițeni și Gavril Istrate, Al. Husar, Aurel Rău, Ion Horea, Constantin Cubleşan, Ion Buzași, Mihail I. Vlad, Vasile Muste -dintre cei aflați în alte localități din țară), se integrează în grupare și scriitorii Melania Cuc, Maria Oltean, Lucreția Bucur, Valeriu Mureșan, Veronica Știr, Ovidiu Pojar, Cătălin Răcilă, Livia Pop, Viorel Leah, Valer Toderici, Liviu Belăi, Liviu Păiuș, Mariana Toxin, Ana Zegrean, Victoria Boica, Virginia Brănescu, dr. Ada Tătar, prof. dr. Dorel Cosma, Menuș Maximilian, majoritatea făcând parte din cele două organizații naționale românești de creatori de literatură: Uniunea Scriitorilor și mai tânăra ei soră, Liga Scriitorilor. Începând cu al treilea număr, datorită calității sale literare, revista Litera Nordului apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România, având receptori în toate orașele țării, de la Turnu Severin la Iași, din Baia Mare la București, prezența sa în lumea literară românească fiind consemnată apreciativ de prestigioasele reviste România Literară, Dacia literară, Orizont, Convorbiri literare, Poesis, Observatorul cultural, Luceafărul și altele.

Nimeni și niciodată nu a îngrădit accesul în gruparea neoficială „Litera Nordului”; constituită pe principiile prieteniei, promovării reciproce, existenței unor puncte de vedere comune, acceptării fiecărei individualități și personalități scriitoricești fără pretenții nivelatoare valoric din partea nimănui; cum nu a fost nici interzisă sau îngrădită participarea scriitorilor din grup în alte structuri scriitoricești, din oraș, din țară sau străinătate.

Prezența grupării de scriitori constituită în jurul Editurii George Coșbuc și revistei Litera Nordului constituie o excepție fericită într-un climat literar pe care scriitorul Cornel Udrea îl descrie astfel: “Știu zeci de orașe (unele de primă mărime) din țară, în care nu a fost nimeni în stare să adune împreună 8-10 scriitori, dintr-un motiv simplu: fiecare dintre ei, indiferent că sunt 2 sau 100, se consideră viitor laureat al Premiului Nobel pentru literatură (...)”.

Structurată în 5-6 grupări: Litera Nordului, Conexiuni, Mișcarea literară, Mesagerul literar și artistic, dar și în alte 6-7 grupulețe (și găști), viața literară bistrițeană este copie la indigo a ceea ce se întâmplă în mediul literar românesc. Trei reviste literare (Litera Nordului, Mișcarea literară, Mesagerul literar și artistic plus regretata Minerva, dispărută din peisajul literar bistrițean), o revistă de cultură (Conexiuni), două Centre culturale (unul județean, altul municipal), două cenacluri literare (Conexiuni și George Coșbuc), două Societăți ale scriitorilor,

Din acest punct de vedere (al „hărniciei literare”), scriitorii din gruparea „Litera Nordului” dețin, se pare, supremația (dacă nu valorică, cel puțin pe cea numerică): cei 25 de scriitori (toți desfășurându-și activitatea pe meleagurile bistrițeano-năsăudene), au la „activ” 270 de cărți scrise și publicate. Lor li se adaugă mulți alți prestigioși scriitori răsfirați pe tot cuprinsul

Litera Nordului

"Literatura, dragoste de-o viață"

-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu

României, ce intră în componența colectivului redacțional consultativ, semnând număr de număr, cu bucurie și devotament (literar) în paginile revistei.

În perfect acord cu principiul unității prin diversitate ce guvernează ca o lege nescrisă gruparea „Litera Nordului”, genurile literare abordate cuprind o întinsă plajă literară: poezie, eseu, roman, proză scurtă, reportaj, critică și istorie literară, traduceri, iar curente literare în care se includ sunt la fel de diverse: de la tradiționalism la postmodernism, de la expresionism la impresionism, dar și la nou-născutul curent cosmopoezia, întemeiat, împreună cu o adevărată școală de poezie anticipativ-fantastico-științifică (deocamdată fără elevi, magistrul fiind capabil să-i înlocuiască pe toți!) de poetul Alexandru Cristian Miloș.

Criticii și istoricii literari prof. dr. Gavril Istrate, prof. dr. Ion Buzași, prof. dr. Constantin Cubleşan, prof. dr. Mircea Popa, prof. Traian Pavelea, Tit Liviu Pop, Dumitru Munteanu, Ioan Radu Zăgreanu, Vasile Găurean și alții au ilustrat, prin cronicile literare scrise activitatea grupării, acestea fiind publicate în majoritatea revistelor de cultură și literare din țară.

Cărțile publicate de scriitorii adunați în jurul revistei Litera Nordului și Editurii George Coșbuc sunt vizibile și palpabile, vorbind tuturor (cititorilor și observatorilor literari) despre talent, seriozitate, devotamentul față de literatură, testamentul lor pentru urmași fiind identic cu cel arghezian:

“Eu nu vă las bunuri după moarte/
decât un nume adunat pe-o carte”.

Caut

*De fapt, pipăi
Cu singurul deget rămas.
Încerc să-mi amintesc fiecare dinte căzut.
Fiecare bucată de ochi îndurerată până la retină.
Fiecare iubire pierdută, uitată, neîmplinită.
Fiecare surâs-pumnal înfipt în iluzii.
Încerc...
Dar, vă rog, dați-mi un deget
Un singur deget, orb, surd, mut
Să-mi întregesc neputința de lut
Și nu vă mai cer
Nimic.*

(din singurul volum de versuri
"Dincolo de iubire"- Dumitru Munteanu)

Litera Nordului
"Literatura, dragoste de-o viață"
-In memoriam- scriitorul Dumitru Munteanu
